

Herkomst hout voor Nederlandse bouw in beeld

Een begeleidend artikel bij de Infografic Nederlandse Houtimport / Herkomst bouwhout door Sander Teeuwen (Stichting Probos) in samenwerking met Eric de Munc (Centrum Hout)

Er moet vaart gemaakt worden met het verlagen van de milieudruk en uitstoot van broeikasgassen. De bouw speelt een belangrijke rol in de transitie naar een CO₂-neutrale en meer milieuvriendelijke en gezonde leefomgeving. Het is dan ook niet verwonderlijk dat minister De Jonge van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening aangeeft dat hij ambitieus aan de slag wil met de klimaatdoelen, en dat wil laten samengaan met het bouwen van 900.000 nieuwe woningen. Het opschalen van bio-based bouwen en met name houtbouw is een belangrijk middel om deze doelen te halen. Maar waar komt ons bouwhout eigenlijk vandaan en zijn er wel mogelijkheden tot opschaling? Stichting Probos zocht het samen met Centrum Hout uit in opdracht van RvO.

Houtbouw in Nederland

Bouwen in hout is niet nieuw in Nederland. Tot medio 1900 werd er veel gebouwd in hout. Maar net na de tweede wereldoorlog werd houtbouw overgenomen door betonbouw. In de wederopbouwfase waren te weinig vakmensen beschikbaar en houtbouw was arbeidsintensiever dan het nieuwe 'betongietbouw'. Maar in de jaren 70 van de vorige eeuw werd houtskeletbouw weer geïntroduceerd vanuit Zweden en Canada. Van daaruit heeft de Hollandse houtskeletbouw (hsb) zich verder ontwikkeld naar hoogwaardige prefabricage en behoort tot de top houtbouwsystemen in Europa. Desondanks kent hsb een stabiel marktaandeel van slechts 3,5%. Maar daar lijkt verandering in te komen nu er, aanvullend op hsb, ook gebouwd kan worden met nieuwe, innovatieve constructief toe te passen houtproducten als CLT (Kruislaaghout) en gelamineerde fineer producten (LVL).

De vooroordelen rond houtbouw lijken plaats te maken voor enthousiasme bij architecten, opdrachtgevers en projectontwikkelaars, zeker nu het mogelijk blijkt ook hoogbouw uit te voeren in hout. Hotel Jakarta, opgebouwd uit 170 modules, en het 24 verdiepingen tellende appartementencomplex HAUT, beide in Amsterdam, zijn wellicht wel de meest bekende Nederlandse voorbeelden hiervan.

Met behulp van de nieuwe massieve houtproducten als CLT, LVL en Glulam kan men eenvoudiger construeren en tevens hoger, sneller en efficiënter bouwen. En dat ook nog eens milieuvriendelijk. In plaats van met betonbouw CO₂ uit te stoten slaan huizen van hout juist koolstof op, voor zeer lange tijd.

Cross Laminated Timber (CLT) is een element opgebouwd uit kruislings verlijmden latten dat constructief ingezet kan worden. Ze worden in grote afmetingen tot wel 6 bij 16 m geproduceerd.

Laminated Veneer Lumber (LVL) is een plaatmateriaal opgebouwd uit dikke fineren met constructieve eigenschappen en eveneens in grote afmetingen. LVL en CLT worden beide toegepast in wand-, vloer- of dakelementen en meestal prefab aangeleverd op de bouwplaats al voorzien van alle sparingen en krozingen. Hierdoor kunnen de elementen snel, nauwkeurig en met weinig bouwplaatspersoneel en materieel worden geplaatst.

Glulam kennen we ook als gelamineerd en/of gevingerlast hout dat bestaat uit in de lengte en of in de breedte met elkaar verbonden lamellen. Glulam wordt gebruikt voor spanten en liggers voor (grote) overspanningen.

CLT, LVL en Glulam worden geproduceerd in landen met een grote beschikbaarheid van hout, zoals Duitsland en Oostenrijk, maar ook in Estland. De productiecapaciteit van CLT in Europa wordt nu geschat op circa 1,3 miljoen m³ (2020) en is sterk groeiende.

Herkomst (bouw)hout

Met 363.800 hectare heeft Nederland maar een klein bosareaal, ongeveer 11% van onze landoppervlakte. Met de bossenstrategie is er een duidelijke ambitie neergezet om ons bosareaal met 37.000 hectare uit te breiden. In het beleid is tevens aandacht voor houtgebruik, maar we zien de afgelopen twee jaar juist een daling in hout dat geoogst wordt uit het Nederlandse bos. Daarnaast is het streven om multifunctioneel bos om te vormen naar natuurbos. Dit betekent dat er op korte termijn minder hout geoogst kan worden.

Het is dan ook niet vreemd dat het overgrote deel van ons houtverbruik afkomstig is uit het buitenland. Naar schatting komt slechts 5% houtverbruik voor materiaaltoepassing uit Nederland (dit is 8% voor bouwhout). De rest importeren we uit alle delen van de wereld; in 2021 ongeveer 5,85 miljoen m³ (9 miljoen m³ rhe¹). Dat hout is voor een deel geschikt voor toepassing in de bouw (4,6 miljoen m³) en komt voor circa 80 procent uit Europa, met Duitsland en Zweden als belangrijkste herkomstlanden. De rest komt uit overzeese gebieden als Zuid-Oost Azië (4,8%), Zuid-Amerika (2,7%), Afrika (1,2%), Azië (1,4%) Oceanië (0,8%) en Noord-Amerika (0,4%). Het gaat dan niet alleen om gezaagd hout, maar ook om plaatmaterialen zoals spaanplaat, triplex, OSB en MDF.

Massieve houtproducten zoals CLT, LVL en Glulam maken met circa 50.000 m³ op dit moment nog maar een klein deel uit van de totale jaarlijkse import van hout en houtproducten.

Duurzaam bosbeheer als basis voor duurzaam inkopen

Nederland importeert haar (bouw)hout voornamelijk uit landen waar een relatief hoog aandeel van de bosoppervlakte duurzaam beheerd (gecertificeerd) is. De import van aantoonbaar duurzaam geproduceerde primaire houtproducten in Nederland ligt met 92%² echter veel hoger dan het gemiddelde percentage duurzaam beheerd bos in de productielanden. Dat komt omdat er door Nederlandse houtimporteurs bijna uitsluitend uit duurzaam beheerde bronnen wordt ingekocht. Duurzaam geproduceerd hout voor de bouw is de norm, mede omdat de Nederlandse overheid sinds 2010 verplicht 100% duurzaam in te kopen. Echter, voor veel secundaire houtproducten is er onvoldoende zicht op het aandeel duurzaam geproduceerd.

Ruimte voor opschaling

Europa kent een bosareaal van circa 160 miljoen hectare bos, met een staand volume van 28,3 miljard m³. Jaarlijks groeit hier ongeveer 800 miljoen m³ hout bij. Hiervan wordt, afhankelijk van het beheer en type bos, slechts 65% geoogst. Ongeveer 30% van de oogst wordt verwerkt tot gezaagd hout, waarvan een deel ingezet wordt voor de bouw. De jaarlijkse bijgroei in het Europese bos is dus groter dan wat jaarlijks wordt geoogst. Dat betekent in theorie dat hier dus nog ruimte is om, binnen de perken van duurzaam bosbeheer, de houtoogst op te schalen.

Voorwaarde hiervoor is dat het hout afkomstig is uit duurzaam beheerde bossen, waarbij biodiversiteit, klimaat, sociale waarden en vele andere bosfuncties behouden blijven voor toekomstige generaties.

Bekijk [hier de Infografic](#)

---

¹ Rondhoutequivalent: de benodigde hoeveelheid rondhout die nodig is om een product te vervaardigen.

² Cijfers gebaseerd op de import door ledend Koninklijke Vereniging Nederlandse Houtondernemingen (VNH)